

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Octava, Incapacitas testandi, succedendi, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

non vero ipse hæreticus, unde transmitti ad Fiscum Contra-
tatoris disponens voluntatem, rationabiliter non
debetur: at eorum; quæ ex contractu ipsi hæretico de-
bentur, ipse est absolutus Dominus, & disponens, atque
bonæ, ipse est alia sua bona: sunt confiscationi subje-
cto perinde ac alia bona: sunt confiscationi subje-
cto. Insuper delinquente per hæresim Patre, confiscatur
ita. Insuper delinquente per hæresim Patre, confiscatur
legitima, quæ eo mortuo debebatur filio, quia dum Patre
vivente, illa legitima bonorum Patris delinquentis est, non
quæ per similem hæresim filio, vivente Patre, non
confiscatur. Ita legitima contra Patrem innocentem
tem, imò nec bona filii profectitia, nec adventitia, quoad
fructum, quia similiter omnia hæc bona Patris sunt
fructum filii delinquentis. Castro Pal. d. disp. 5. sparsim per
non filii delinquentis. Castro Pal. d. disp. 5. sparsim per
tam bona verò Castrensis, vel quasi, & bona adventi-
tia, quoad proprietatem, confiscantur delinquenti. Mo-
do, quoad proprietatem, confiscantur delinquenti. Mo-
do, quæ hæc ipsius sunt. Denique (ut alia taceam) dos,
bona paraphernalia, arthæ, & quæcunque sunt uxoris
non publicantur viro factio hæretico, quia hæc sunt bo-
na uxoris innocentis, non viri delinquentis. Sic Farin.
Sanch. Vazq. Azor. Bon. quos citat, sequiturque Castro
Pal. d. disp. 7. p. 11. num. 3. Ex his cætera similia non dif-
ficulter intelliges.

19. Dicitur tertio; (Quando is peccatum hæresis
committit) ut notetur omnia bona delinquentis à pun-
cto commissæ hæresis externæ esse subiecta fisco; Idem
ibid. p. 17. n. 1. ita ut, etiam si ea hæreticus vendat, v. g.
venditio, vel nulla sit, vel certe annullanda; ibid. p. 19.
n. 4. & quamvis talis delicti notitia ad iudices tarde per-
venit, sententiæque contra hæreticum post multos annos
feratur, tamen hæc sententia retrahitur, ac si pronun-
tiata esset eo puncto, quo delictum ante dictos annos
commisum fuit.

20. Secunda Regula, ex Doctoribus, mox citandis.
Sive dicamus talem hæreticum amittere dominium suo-
rum bonorum à puncto commissi criminis, sive non
amittere, certum est non obligari in conscientia ante sen-
tentiam se spoliare suis bonis, seu ea fisco tradere. Ratio
huius regulæ est, quia extra potestatem Legislatoris hu-
mani est obligare delinquentem ad exe-
quendam contra se ipsum poenam gravem, & acerbam;
cum bono communi repugnet talis obligatio; est enim
humanae infirmitati contraria, multique transgressioni-
bus obnoxia. At gravissima poena est hæc substantiæ
amittendæ, quempiam executorem constituere. Ex hac
regula videtur, quantum juventur delinquentes, non solum
in hæresi, sed etiam in aliis criminibus, quibus ipso facto
annexa est poena confiscationis; possunt enim huius ser-
vulo retinere, & frui suis bonis, donec detur sententia
declaratoria saltem criminis. Poenam autem ante eam de-
cultare sua eadem bona, & fisco non tradere, nec fisco
ante dictam sententiam potest sibi ea accipere, quia de-
linquentes adhuc iure possident. Solum possit fisco ea
sequestrare, & alicui custodienda tradere, ne distrahantur.
Possunt denique eadem alienare dando, vel vendendo,
modo ea recipienti damnum evenire non possit, quia li-
cet ea alienatio annullanda veniat, tamen donec annul-
latur, valida est; si igitur ex futura annullatione damnum
proventurum non sit recipienti, non est unde illicita
censeri possit. Ita Sanchez lib. 2. in Dec. c. 22. n. 69. Farin.
de hæresi, q. 190. §. 5. n. 82. Bonacin. d. 3. de contr. q. 8. p. ultim.
§. 3. n. 4. alique ab his citati.

21. Tertia Regula ex Doctoribus citatis, addit & Ca-
stro Pal. d. 5. p. 18. n. 5. Post sententiam, licet possit de-
linquens ea bona retinere, paratus tradere, si exigantur,
nec obligetur ea offerre, seu manifestare fisco, tamen
non potest positivè resistere ejus executioni. Ratio po-
sterioris partis regulæ est, quia post sententiam fisco
acquisivit perfectè dominium illorum bonorum. Ratio
prioris est, quia nimis durum esset obligare delinquentem
ad exequendam tantam poenam contra se ipsum, quare
presumitur jam lex concedere ea bona fruenda delin-
quenti, donec fisco exigat. Quam legem sequitur Co-
varr. Simancas, Azor. Molin. Sanch. Bonacin. Suar. Farin.

Part. 1.

ab eodem ibidem. Scio Castro Palaum l. c. n. 6. contrarium
nobis esse in hac peggiore parte regulæ, quia si delinquens
(ait) amisit omnino dominium, & possessionem per sen-
tentiam, non poterit tuta conscientia ea retinere. Scio,
inquam, hoc, sed ei sufficenter respondetur, ita quidem
futurum fore, nisi lex, ut dictum est, concederet, conce-
dit autem, ne quid nimis acerbum, & extra humanas vi-
res præcipere convinceretur.

22. Atque ex hac regula fit primò, posse delinquen-
tem ita iis bonis frui, non exigente fisco, ut postea fisco
exigente non obligetur ad resarciendum consumpta,
quia, ut dictum est, donec is non exigit, conceditur de-
linquenti suorum bonorum liber usus. Ita iidem. Fit se-
cundò, non posse eundem delinquentem, imò & ejus hæ-
redem, vel quemcumque possessorem eorum bonorum,
ex proposito, tunc, scilicet post sententiam, occultare, ne
fiscus ea occupet, nec iidem possunt negare se ea habere,
si à fisco interrogentur, nec tradere alteri clam confer-
vanda, quia sic positivè resisterent, ne fisco jam exi-
gens consequeretur ea bona, quæ per sententiam sua jam
omnino sunt. Sic iidem.

Ottava pena, Incapacitas testandi,
& succedendi, &c.

23. Hæreticus est incapax testandi, cap. excommuni-
catus, p. 1. §. c. 1. de Hæreticis, quia cum ejus omnia
bona sint addicta fisco, intestabiliter additur. Insuper du-
rante hæresi ex multorum sententia incapax est hære-
ditatis, successione, legati, donationis: ita Castro Pal. d.
tract. 4. disp. 5. p. 26. n. 3. unde eam repudiare debet: ni
repudiat, succedunt ei, qui succedere debent ab inte-
stato. Est tamen etiam probabile esse quidem capacem,
atque ad id non obligari ad eam repudiandam, sed posse ex-
pectare sententiam iudicis. Ita Sanch. lib. 2. c. 1. num. 32.
alique apud ipsum, & apud Castro Palaum citatum n. 5.
Ratio est, quia Canones pro utraque explicari probabi-
liter possunt.

Dixi (durante hæresi) nam illa per veram poeniten-
tiam abjecta, tum in foro interno, tum externo, non erit
incapax. Ita iidem ibid. contra Vazquez p. 2. disp. 169. c. 3.
in princ. quia hæc incapacitas non sequitur ad excom-
municationem; sed sequitur præcisè ad hæresim, hæc
ergo cessante, cessat & illa.

Nona poena. Exemptio Filiorum, amissio servorum,
& iurium, cæteraque poenæ corporales.

24. Filius exemptus à patria potestate, & servus à
servitute Domini, Patre, vel Domino factio hæretico: &
universaliter hæreticus amittit quodlibet jus, & obli-
gationem sibi aliis debitam, etiam ex vi juramenti: cum
hoc discriminè, quod filius exemptus statim à puncto
hæresis paternæ, ita Sanch. lib. 2. cap. 24. num. 6. servus &
cæteri obligati non nisi post sententiam. Ita Castro Pal.
d. disp. 5. part. 26. num. 16. & 19. Hæc patent ex testibus à
Doctoribus Simanca, Roia, Pen. Sanch. Suar. aliisque &
Castro P. d. tract. 4. d. 6. passim citatis, apud quos etiam
invenies alias corporales poenas, nempe fustigationis,
exilii, carceris, mortis, &c. quibus solent, & debent
hæretici condemnari, quæ, & similia cum pertineant
ad forum externum, non sunt hic à nobis necessariò pro-
lixius expendenda.

25. Illud nota. Relapsus hæreticus, qui punitur
poena mortis c. ad solvendam §. 5. c. illos quoque, de hæresi-
cis, non esse eum qui in foro poenitentiae sæpius in hæ-
resim labitur, ex Azor. l. 1. lib. 8. c. 14. q. 1. sed qui, cum fue-
rit publicè correptus, & emendatus, iterum labitur, vel
in eandem hæresim, quam abjuravit, ut tenent Sua-
rez, aliique disp. 23. de fide, sect. 2. n. 8. vel ut putant Castro
Pal. aliique d. tract. 4. citat. disp. 6. p. 2. n. 13. etiam in aliam
quamcumque. Id juvat notasse, inter cætera, ut scias,
quosnam excludit Pontifex, quando concedit in Com-
pend. priv. Soc. Iesu. v. Absolutio, num. 6. & 7. quædam
privilegia